

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget, der er et led i den økonomiske genopretning og i regeringens moderniseringsprogram, omfatter en række ændringer i reguleringsbestemmelserne for tilskud til kommunerne.

Forslaget må ses på baggrund af den ret gunstige udvikling, der tegner sig for den kommunale økonomi. Kommunernes likviditet er i 1983 steget med ca. 4,5 mia kr., selskabsskatterne ventes at vokse, og udskrivningsgrundlaget må, bl.a. som følge af den voksende aktivitet, ventes at stige i hurtigere takt end priser og lønninger.

Regeringen skønner, at kommuner og amtskommuner, også med et generelt tilskud, der er mindre, end hvad der følger af gældende lovgivning, vil kunne bevare et nogenlunde uændret økonomisk råderum, så de kan fastholde det nuværende aktivitetsniveau.

Det foreslås derfor, at pris- og lønreguleringen af de generelle tilskud ophæves.

Da det generelle tilskud vejer tungere i den amtskommunale økonomi end i den kommunale, foreslås det samtidigt, at der gradvis overflyttes midler fra den kommunale til den amtskommunale tilskudspulje, idet amtskommunerne ellers vil blive berørt forholdsvis mere end kommunerne af lovændringen.

Dernæst foreslås der en engangsreduktion (i 1985) af de generelle statstilskud til kommunerne på 650 mill. kr. og til amtskommunerne på 350 mill. kr. Denne reduktion er begrundet med, at den kommunale likviditet i 1983 er vokset betydeligt. Indenrigsministeriet har samtidigt fremsat forslag om en etårig binding af den primærkommunale overskudslikviditet. Det fremgår heraf, at den andel af overskudslikviditeten, der må skønnes at være forårsaget af regeringens økonomiske politik, tildels ønskes anvendt til nedbringelse af statsunderskuddet.

Endvidere foreslås det, at ændringer i de opgaver og byrder, staten pålægger kommunerne og ændringer i bindende statslige forskrifter for kom-

munernes virksomhed ledsages af tilskudsændringer.

Det er – med de vilkår der for øjeblikket tegner sig for den økonomiske udvikling – regeringens hensigt i de kommende år samtidig at henstille til kommunerne at holde uændret skat.

Hvis der mod forventning bliver udsigt til, at kommunerne ikke kan holde uændret aktivitet ved uændret skat, vil regeringen optage forhandling med de kommunale organisationer om behovet for en forhøjelse af tilskuddet.

Der foreslås derfor en hjemmel til, at indenrigsministeren med finansudvalgets tilslutning kan forhøje tilskuddet, hvis hensynet til en balanceret udvikling i den kommunale og amtskommunale økonomi taler herfor.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Lovforslaget vil medføre, at de kommunale bloktilskud på ca. 25 mia kr. som et udgangspunkt i de kommende år ikke pris- og lønreguleres. De økonomiske konsekvenser vil blandt andet afhænge af den pris- og lønudvikling, som tilskuddene efter de gældende regler ville blive reguleret efter.

Den overskydende kommunale likviditet, der har kunnet konstateres allerede i begyndelsen af 1984, og som bl.a. skyldes, at kommunerne har overvurderet pris- og lønudviklingen fra 1982 til 1983, inddrages delvis ved en engangsbeskæring for året 1985 af de samlede kommunale bloktilskud på i alt 1 mia kr., fordelt med 650 mill. kr. for kommunerne og 350 mill. kr. for amtskommunerne. Desuden foreslås tilskuddet til hovedstadsrådet i 1984 nedsat med 80 mill. kr. med henvisning til rådets betydelige likviditet.

En række af de tilskud til kommuner, der reguleres efter samme regler som de generelle tilskud (tilskud til indvandrerkommuner, ø-kommuner m.v. samt tilskud i forbindelse med overførelsen af statshospitalerne, statstilskuddet til hovedstadsrådet) foreslås i fremtiden reguleret efter det reguleringsstat, der anvendes i udskrivningslovens § 4, og som blandt andet anvendes ved reguleringen af